

JANEZ HOČEVAR PREJEMNIK NAGRADE BERT ZA ŽIVLJENJSKO DELO NA PODROČJU FILMSKE IGRE

Janez Hočevar, ki ga generacije gledalcev in poslušalcev poznajo pod vzdevkom "Rifle", je posebne vrste igralski fenomen. Površen pogled ga kot enega najprepoznavnejših slovenskih obrazov zanesljivo umesti na sam vrh domačega komedijantstva, a če se podrobneje posvetimo njegovi dolgi in pestri ustvarjalni poti, spoznamo, da je ta polna meandrov in presenečenj, da Hočevar enakovredno sodi tudi med najbolj večplastne in niansirane interprete človeške narave.

Del fenomena tiči tudi v naravi njegove pojavnosti: zdi se, da ga imamo gledalci v spominu enakega – enako starega, ne mladega ne starega (brezčasnega!), dobrohotno nasmejanega in sproščenega. In četudi njegovo pojavnost res zaznamuje sproščenost brezštevilnih umetniških interpretacij, je dobrohotnost le del igralskega izrazoslovja. Morda bi njegov videz vsi v en glas razglasili za urbani, a bi nam že bežni razmislek ponudil Hočevarjevo enako prepričljivo "podeželsko" različico, pa malomeščansko, in zanesljivo še nekaj podob "med njivo in tovarno" (tako kot v času, ta igralec zlahka prehaja tudi v raznolikih prostorih).

Če se ob tej priložnosti urno sprehodimo po le nekaj izbranih od mnogoterih poglavjih filmske poti Janeza Hočevarja (in, malone s slabo vestjo, povsem ob rob postavimo številne preostale filmske vloge in tudi igralčevo megasled, več desetletij vtisnjeno v različne sfere slovenske pop kulture), kaj hitro razumemo zgoraj zapisano: v Klopčičevem *Cvetju v jeseni* se Hočevar, na primer, pojavi kar v dveh, sicer epizodnih, a nadvse raznolikih vlogah; v filmu *Učna leta izumitelja Polža* Janeta Kavčiča je strogi oče, a ne papirnat mladostnikov antagonist, temveč skrbnik iz mesa in krvi; v Slakovi *Butnaskali* se večče prilagaja vratolomnemu toku filmske pripovedi in eklektičnemu loku razvoja svojega lika; v *Kavarni Astoria* Jožeta Pogačnika pa na plečih interpretacije lastnika kavarne v času spremembe družbenega reda polnovredno upodobi usodo posameznika in hkrati celega družbenega sloja na pomembnem zgodovinskem razpotju (za to vlogo je Hočevar prejel zlato areno na filmskem festivalu v Pulju).

Pestra ustvarjalna pot Janeza Hočevarja je bržkone tudi posledica igralčeve strastne želje po svobodi: kot svobodnjak v svojem poklicu je lahko vloge (v filmu, na televiziji, radiu, v družbi ...) izbiral, a mnoge med njimi je bil zavoľjo preživetja "prisiljen" prevzeti. Vendar se zdi, da Hočevar raznovrstne vloge sprejema tako kot življenje samo: lahkotno, odprtih rok in srca, s spontanim razumevanjem soobstoja svetlobe in senc človekovega bivanja.

Društvo slovenskih režiserjev in režiserk, oktober 2023